

Aan

Ministerie van Economische Zaken
T.a.v. de heer drs. A. Jurjus
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Datum

21 DEC. 2004

Uw kenmerk

E/EM/4076079

Ons kenmerk

P_300027/9.B682

Bijlage(n)

3

Onderwerp

Uitvoerings- en handhavingstoets ministeriele regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden Gas

Geachte heer Jurjus,

Door middel van deze brief informeer ik u over de resultaten van de uitvoerings- en handhavingstoets op de ministeriële regeling inzake tariefstructuren en voorwaarden Gas. Ik ben daarbij uitgegaan van de conceptversie die is meegezonden met uw adviesaanvraag van 1 december 2004. In de eerste twee bijlagen bij deze brief treft u een aantal opmerkingen en suggesties die beogen de uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid te verbeteren. Bijlage 1 betreft de ministeriële regeling zelf, bijlage 2 heeft betrekking op de bijbehorende toelichting. In de derde bijlage bij deze brief treft u een aantal opmerkingen van semantische aard.

In het bijzonder vraag ik uw aandacht voor de volgende drie onderwerpen:

- Mijns inziens dient er bij de vaststelling van de tarieven van de landelijke netbeheerder rekening te worden gehouden met de *methodiek* waarmee vergelijkbare tarieven in andere landen van de Europese Unie worden vastgesteld, en niet met de *hoogte* van de tarieven zelf. Dit zou in tegenspraak zijn met artikel 16 van de Richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003.
- Met betrekking tot de regulering van de landelijke netbeheerder is het naar mijn mening van belang dat er in de op te stellen Systemcodes gedetailleerde regelingen worden opgenomen omtrent de toewijzing van transportcapaciteit, het aanbieden van flexibiliteitsdiensten, de import en export van gas en de toewijzing van kwaliteitsconversiecapaciteit, met name in relatie tot het kleine velden beleid. Om dit te waarborgen raad ik u aan in de ministeriële regeling te verankeren dat deze regelingen in de Systemcodes dienen te worden vervat.

- De vragen welke flexibiliteitsdiensten de landelijke netbeheerder dient aan te bieden en hoe lang deze diensten moeten worden aangeboden hangen niet alleen af van de liquiditeit van de Gasbeurs en eventuele dominante marktposities van andere aanbieders, maar ook van de invulling van het balanceringsregime en de middelen die de landelijke netbeheerder daartoe ter beschikking heeft.

Uit mijn commentaar kunt u concluderen dat ik de uitvoering en handhaving van deze bepalingen positief tegemoet zie na doorvoering van enkele aanpassingen en verduidelijkingen.

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Indien u vragen heeft over deze brief kunt u contact opnemen met mevrouw mr. A.P. de Groene, telefoonnummer 070 - 330 3367. Bij een eventuele schriftelijke reactie verzoek ik u te refereren aan kenmerk P_300027. Voorts stel ik het op prijs om van u te vernemen op welke wijze met mijn opmerkingen rekening zal worden gehouden in de definitieve tekst van de ministeriële regeling.

Met vriendelijke groet,

Ir. G.J.L. Zijl

De directeur van de Dienst uitvoering en toezicht Energie

Bijlage 1: Ministeriële regeling

Artikel 3, lid 2

Niet de tariefstructuur maar de hoogte van de tarieven wordt vastgesteld op basis van een gestandaardiseerde activawaarde.

Artikel 3, lid 3

Ons inziens dient er bij de vaststelling van de tarieven rekening te worden gehouden met de *methodiek* waarmee vergelijkbare tarieven in andere landen van de Europese Unie worden vastgesteld, en niet met de *hoogte* van de tarieven zelf in de andere landen. Dit zou in tegenspraak zijn met artikel 16 van de Richtlijn 2003/55/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003, waarin staat opgenomen dat de nationaal regelgevende instanties ervoor dienen te zorgen dat de transmissietarieven voor gas een weerspiegeling van de kosten vormen. Het gaat hierbij om een weerspiegeling van het niveau van de kosten *in het land zelf*, ongeacht de kosten in andere lidstaten. Voorts vinden wij het beter om te spreken van de Europese Unie dan van de ons omringende landen, waaronder men strikt genomen alleen Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk zou kunnen verstaan.

Artikel 6, lid 1, sub a

De technische specificaties waaraan aansluitingen moeten voldoen dienen ons inziens minimumvoorwaarden te zijn en bovenal objectief en niet discriminerend. Wij bevelen aan deze nuttige termen uit artikel 11 van de vorige Gaswet over te nemen.

Artikel 7, lid 4

De term "op zo kort mogelijke termijn" levert vanwege de vaagheid teveel problemen op in de handhaving en doet niet recht aan het grote materiële belang van snelle en risicoloze switches. De uitwisseling van gegevens dient op zo kort mogelijke termijn, maar in ieder geval binnen 5 dagen plaats te vinden, zoals vastgesteld in de PVE-regels.

Artikel 8

Dit artikel is nauw verwant aan artikel 11 uit de vorige Gaswet. In het laatstgenoemde artikel worden de technische eisen gegeven waaraan een koppeling van het ene net op het andere moet voldoen. Daarnaast geven deze voorwaarden aan welke eisen er gesteld worden aan de koppeling van een installatie aan een net. Zoals vermeld in uw toelichting, heeft dit niet alleen betrekking op de veiligheid van de koppelingen maar ook op de handhaving van de systeemintegriteit. Wij raden aan het belang van de handhaving van de systeemintegriteit ook tot uiting te laten komen in de tekst van artikel 8 in de ministeriële regeling zelf.

Artikel 11, sub a

De chemische samenstelling noch de ruikbaarheid van het gas worden beïnvloed door het drukniveau. Ons inziens is het voldoende hier aan te geven dat er eisen dienen te worden gesteld aan de samenstelling en de ruikbaarheid van het gas.

Artikelen 14 tot en met 16

Artikelen 14 tot en met 16 betreffen aanvullende voorwaarden met betrekking tot het transport verricht door de landelijke netbeheerder. Om een gedegen uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid van het beleid ten aanzien van de landelijke netbeheerder te bewerkstelligen is het noodzakelijk dat er in de op te stellen Systemcodes gedetailleerde regelingen worden opgenomen omtrent een aantal essentiële onderwerpen. Het gaat hierbij om de toewijzing van transportcapaciteit, het aanbieden van flexibiliteitsdiensten, de import en export van gas en de toewijzing van kwaliteitsconversiecapaciteit, met name in relatie tot het kleine velden beleid. Om de opname van deze regelingen in de Systemcodes te waarborgen, raad ik u aan dit in de ministeriële regeling te verankeren. Dit zou kunnen door de volgende teksten op te nemen:

- “De voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel d van de wet, bevatten een gedetailleerde regeling over de toewijzing van transportcapaciteit.”
- “De voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel d van de wet, bevatten een gedetailleerde regeling over het aanbieden van flexibiliteitsdiensten als bedoeld in artikel 10a, eerste lid, onderdeel d.”
- “De voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel d van de wet, bevatten een gedetailleerde regeling over import en export van gas.”
- “De voorwaarden, bedoeld in artikel 12b, eerste lid, onderdeel d van de wet, bevatten een gedetailleerde regeling over de toewijzing van kwaliteitsconversiecapaciteit, met name in relatie tot het kleine velden beleid.”

Artikel 15, lid 2, sub a

Ter verduidelijking stellen wij voor in plaats van “geldende marge tussen invoeding en afname” te spreken over “de bij het transport inbegrepen tolerantie”.

Artikel 16

Ons inziens is de huidige formulering te beperkend. Naast het aanbieden van gecontracteerde transportcapaciteit die niet zal worden gebruikt, dient er een regeling te zijn die het zogenaamde hoarding van transportcapaciteit voorkomt. Naast het zogenaamde Use It Or Lose It concept, als vermeld in uw toelichting, kunt u hierbij ook denken aan een veiling. Om meer beleidsruimte te scheppen stellen wij voor de tekst aan te passen tot “...bevatten in ieder geval een regeling...”.

Artikel 17, lid 2

De voorwaarden bevatten de technische specificaties waaraan de meetinrichting “dient te voldoen” in plaats van “voldoet”.

Bijlage 2: Toelichting

2. Tariefstructuren en voorwaarden (bladzijde 2)

In de eerste paragraaf wordt gesteld dat bij de tarieven wordt uitgegaan van een aantal uitgangspunten. Hierna worden twee uitgangspunten genoemd, het kostenveroorzakingsprincipe en de transparantie en objectiviteit van de berekening van de tarieven. Er wordt met deze formulering de indruk gegeven dat de uitgangspunten limitatief zijn, terwijl er nog een aantal andere uitgangspunten bestaan die van belang zijn bij het bepalen van de tariefstructuren, zoals genoemd in artikel 12f van de Gaswet. Soms kan een ander belang dan de twee die thans vermeld zijn zwaarder wegen en de toelichting moet de directeur DTe deze discretionaire afwegingsruimte bieden.

Artikel 2 (bladzijde 4)

In de zin, "In de praktijk wordt gewerkt met een standaardkubieke meter aardgas en een tarief dat geldt voor één jaar, zodat gasvolume in m³ en capaciteit in m³/uur/jaar wordt berekend" dient achter standaardkubieke meter aardgas "(35,17 MJ/m³)" toegevoegd te worden, aangezien er anders geen energiecomponent is opgenomen.

Artikelen 3 tot en met 5 (bladzijde 4)

Met betrekking tot de eerste paragraaf de volgende opmerking: Zowel het landelijke net als het regionale net worden gebruikt door netgebruikers die aan kleinverbruikers leveren. Een duidelijkere omschrijving zou zijn: "Het landelijke net wordt gebruikt door netgebruikers die voor derden gas transporteren en netgebruikers die transitgas en/of exportgas transporteren. De eerstgenoemde netgebruikers zijn bijvoorbeeld gasleveranciers, die gas via het net van de regionale netbeheerder transporteren naar kleinverbruikers."

Artikelen 3 tot en met 5 (bladzijde 5)

In regel 6 staat "DTe richtlijn gastransport". Dit dient vervangen te worden door "Richtlijnen Gastransport 2005". Dezelfde opmerking met betrekking tot "richtlijnen DTe" in regel 2 van onderen in dezelfde paragraaf.

In regels 11-15 staat dat het wenselijk is dat de tariefontwikkeling zich op basis van de internationaal gangbare methodiek geleidelijk maar gestaag begeeft naar het cost-plus niveau voor zover dat nog niet bereikt zou zijn. Wij hebben hierover drie opmerkingen:

- Wij adviseren geen gebruik te maken van de term "cost-plus", omdat deze term het maken van overwinsten niet uitsluit. Wij stellen daarom voor de woorden "cost-plus" te vervangen door de term "economisch kostenniveau". Het economisch kostenniveau is het kostenniveau van een efficiënt bedrijf, en omvat mede een vermogenskostenvergoeding aan de verschaffers van eigen en vreemd vermogen. De term economisch kostenniveau wordt eveneens gebruikt bij de regulering van de landelijke netbeheerder elektriciteit en de regionale netbeheerders elektriciteit en gas.

- Wij raden u aan om niet in de toelichting op te nemen dat de eventueel noodzakelijke aanpassing van de tarieven geleidelijk maar gestaag dient plaats te vinden. In het belang van de consument zijn wij van mening dat de tariefontwikkeling zich zo snel mogelijk moet begeven naar het economisch kostenniveau.
- Er is momenteel geen eenduidige internationaal gangbare methodiek tot vaststelling van de Gestandaardiseerde Activa Waarde. Wij stellen daarom voor om te spreken over “internationaal gangbare methodieken”.

Artikelen 5 en 15 (bladzijde 6)

DTe en NMa laten momenteel een onderzoek uitvoeren naar de markt voor flexibiliteitsdiensten in gas. Mede aan de hand van dit onderzoek zal krachtens artikel 10a, lid 1, onderdeel d besloten worden of de landelijke netbeheerder flexibiliteitsdiensten dient aan te bieden en, zo ja, welke. De vragen welke flexibiliteitsdiensten de landelijke netbeheerder dient aan te bieden en hoe lang deze diensten moeten worden aangeboden hangen niet alleen af van de liquiditeit van de Gasbeurs en eventuele dominante marktposities van andere aanbieders, maar ook van de invulling van het balanceringsregime en de middelen die de landelijke netbeheerder daartoe ter beschikking heeft.

Artikelen 5 en 15 (bladzijde 7)

In regel 12 wordt het begrip “basisliquiditeit” gebruikt. Deze term kan leiden tot verwarring. Beter zou zijn de term “basis” weg te laten.

Artikel 10 (bladzijde 9)

In regels 9-12 wordt de werking van de profielen beschreven. Het standaard jaarverbruik is van tevoren bekend en wordt niet berekend uit de profielen. Met behulp van de profielen en het standaard jaarverbruik kan een inschatting gemaakt worden van de afname op uurbasis over het jaar voor een kleinverbruiker. Hiertoe wordt op grond van het profiel een uurfractie berekend. Deze uurfractie maal het standaard jaarverbruik levert de geschatte afname per uur.

In regel 7 van onderen: Reconciliatie is nodig niet omdat de profielen geen exact verbruik aangeven maar omdat het standaard jaarverbruik het verbruik in het jaar niet exact aangeeft. Er wordt namelijk aangenomen dat het profiel de afname exact beschrijft (of dat nu correct is of niet). Het standaard jaarverbruik is geschat op basis van de afnamegegevens van de afnemer over een aantal jaren.

Artikel 14 (bladzijde 11)

Primaire producenten die kleine velden exploiteren en direct leveren aan de groothandelsmarkt ondervinden onder de huidige balanceringsvoorwaarden buitenproportionele boetes voor onbalans, die in zekere mate onvermijdelijk verbonden is aan het primaire productieproces. Dit ontmoedigt exploitanten van kleine velden om direct aan de groothandelsmarkt te leveren en belemmert aldus de marktwerking. In aanvulling op een kostengeörienteerde boetesystematiek voor onbalans, is het wenselijk dat in de voorwaarden ruimte wordt gelaten voor differentiatie op basis van objectieve criteria ter uitvoering van het kleine velden beleid in combinatie met marktfacilitering.

Artikels 17 en 18 (bladzijde 11)

“Dit zal in de regel het geval zijn voor grotere afnemers. Hierbij valt te denken aan een meetinrichting die integraal onderdeel is van de aansluiting zodat keuzevrijheid voor de meetinrichting niet te introduceren valt zonder de afnemer bij wijze van spreken zelf netbeheerder te laten worden van zijn eigen aansluiting op het gasnet”. In de huidige praktijk zijn ook grotere afnemers vrij om aanbieders van meetdiensten te kiezen. Het feit dat een meetinrichting integraal onderdeel uitmaakt van de aansluiting sluit niet per definitie uit dat een dergelijke meetinrichting niet vervangen, wellicht zelfs overgenomen, zou kunnen worden door concurrerende meetbedrijven. De bovenstaande formulering betekent in feite het terugdraaien van de ingezette trend tot liberalisering van de meetmarkt.

Bijlage 3: Semantische opmerkingen

Ministeriële Regeling: Artikel 6, lid 2

Ter verduidelijking stellen wij voor om deze zin te herformuleren tot "...een weigering *om* een aanbod te doen om een aansluiting...".

Ministeriële Regeling: Artikel 7, lid 1

In de eerste zin staat tweemaal "in artikel".

Toelichting: Artikel 2 (bladzijde 4)

In de eerste zin staat "artikelen 2" en verderop "aan moeten voldoen".

Toelichting: Artikel 2 (bladzijde 4)

In regel 6 van onderen staat "...waar kruissubsidie zoveel mogelijk worden..."

Toelichting: Artikelen 3 tot en met 5 (bladzijde 5)

In de voorlaatste regel van de eerste paragraaf staat een punt die verwijderd dient te worden.

Toelichting: Artikel 10 (bladzijde 9)

In regel 13 van onderen staat "...een netgebruikers...".